

A megbízhatóság mint a minőség része

Lapunk jelen száma kiemelt figyelmet szentel a megbízhatóság témakörének. Első cikkünk szerzője, a Nemzetközi Elektrotechnikai Bizottság (IEC) *Megbízhatóság* munkacsoportjának vezetője szerint a megbízhatóság működési jellemző, amelynek különleges ismertető jegyei vannak. A megbízhatóság önmagában egy *fogalom* és nem valamilyen kézzelfogható entitás, amely alkalmas arra, hogy konkrét terméket vagy szolgáltatást hozzon létre. A megbízhatósági jellemzők magukban foglalják a használhatóságot és annak meghatározó tényezőit: a hibamentességet, a helyreállíthatóságot, a karbantarthatóságot, valamint bizonyos esetekben a tartósságot, a sértetlenséget, a biztonságot és az adatvédelmet. A megbízhatóságot ernyőfogalomként, leíró módon használják valamely termék vagy szolgáltatás időfüggő minőségi tulajdonságainak jellemzésére. A megbízhatósággal kapcsolatos specifikációk tipikusan a következőket tartalmazzák: a *funkciót*, amelyet a terméknek teljesítenie kell, az *időtartamot*, amely alatt a teljesítőképesség fenntartható, valamint a *raktározás*, a *használat* és a *karbantartás* feltételeit. Ezenkívül *biztonsági*, *hatékonysági* és *gazdaságossági* követelmények szintén előírhatók a termék életciklusának bármelyik szakaszára.

Egy másik cikkünk a megbízhatóság problematikáját abból a szemszögből vizsgálja, hogy hogyan értelmezzük és mérjük a megbízhatóságot a vállalatok tágabb értelemben vett működési folyamatainak vizsgálata során, amikor támogató, szolgáltató vagy klasszikus értelemben nem termelő folyamatok megbízhatóságának jellemzése a cél. Példaként egy vállalat emberi erőforrás kiválasztási folyamatát és az annak megbízhatóságáról képet adó hagyományos vállalati teljesítményértékelő rendszert vizsgálnak a szerzők. A kidolgozott módszerekkel, az úgynevezett teljesítményértékelő függvények alkalmazásával megteremtik a mérési bizonytalanságok szubjektív forrásainak kezelését, s a függvények paraméte-

rein keresztül az értékelő rendszert a vállalat úgy kalibrálhatja, hogy az értékelt teljesítmények összhangban legyenek a szervezet által érzékelhető teljesítményekkel.

A füzet másik részében a Rába Jármű Kft. minőségpolitikájáról szóló közlemény szerzői bemutatják a katonai járműgyártás területén a NATO-ban is jelentős szerepet játszó vállalkozás minőségirányítási rendszerét. A társaság előtérbe helyezte a minőségirányítási rendszer felügyeletének, vizsgálatának és értékelésének gyakorlatát, azaz nem közvetlenül a termék van a középpontban, hanem folyamatszemléletű minőségirányítási rendszert alkalmaznak. Ennek eredményeképpen a cég – a NATO minőségirányítási politikájában megfogalmazottaknak megfelelően – nagy hangsúlyt fektet a megkövetelt minőségű hadfelszerelési anyagok gyártására, szállítására.

A környezetközpontú irányítás és a környezettudat összefüggéseit elemzi egy további közlemény. A hazai és a nemzetközi szakirodalomban nagy számban találunk a minőségügyi, minőségbiztosítási rendszerekkel kapcsolatos elemzéseket, útmutatókat, leírásokat. Lényegesen kevesebben foglalkoznak azonban a gazdálkodás és a környezeti tudat kapcsolatával, a tudatformálás és a vállalati eredmények közötti összefüggésekkel, valamint a korszerű technológia és az elmaradott környezeti tudat ellentmondásaival, az ISO 14001 kapcsán az irányítás szociálpszichológiai vezetélméleti összefüggéseivel. Ez a cikk a fenti összefüggéseket vizsgálja.

Lapunk mostani számában olvasóink megismerhetik még a Nemzeti Minőségi Díj, valamint a további Kiválóság elismerések idej nyerteseit is, valamint több hasznos információhoz jutnak az EOQ MNB tevékenységével kapcsolatban.

